Antti Kohopää

7.5.2025

Eduskunnan Talousvaliokunnalle 9.5.2025

Asia: E 8/2025 vp, E 15/2025 vp ja E 17/2025 vp, Valtioneuvoston selvitykset komission tiedonannoista: Kilpailukykykompassi, Puhtaan teollisuuden ohjelma, Kohtuuhintaisen energian toimintasuunnitelma

# Tulevaisuus on mahdollisuus Suomelle

Energiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston selvityksestä koskien EU:n puhtaan teollisuuden ohjelmaa.

## Kilpailukykykompassi osoittaa oikeaan suuntaan

Olemme valtioneuvoston ja kompassin kanssa samaa mieltä, että EU voi menestyä globaalissa kilpailussa vain kilpailijoita paremmilla tuotteilla ja omiin vahvuuksin nojaamalla. Näiden vahvuuksien kehittäminen parantaa myös turvallisuuttamme ja vähentää riippuvuuksia.

Kiinnitämme huomiota, että innovaatiokuilun umpeen kurominen vaatii EU:lta satsauksia innovaatiotoimintaan, tutkimukseen ja uuden teknologian demonstroimiseen. Tämän tulisi näkyä uutta EU:n monivuotista rahoituskehystä suunnattaessa sekä valtiontukipolitiikassa. Suomella on kaikki edellytykset pärjätä, kun rahoja jaetaan kilpailullisin, laadullisin ja osaamiseen liittyvin perustein.

Tuemme Suomen tavoin komission tavoitteita sääntelyn yksinkertaistamiseen sekä sääntely- ja hallinnollisen taakan vähentämiseen. Vähintään yhtä tärkeää sekä EU:n että Suomen kilpailukyvyn kannalta on varmistaa sääntelyn ennustettavuus ja politiikkaratkaisujen johdonmukaisuus.

## Siirtymän on oltava puhdas

Kannatamme kunnianhimoista ilmastotavoitetta vuodelle 2040 ja päästökaupan kehittämistä entistäkin keskeisemmäksi ilmastopolitiikan työkaluksi. Pidämme myös hyvänä tavoitteena luoda Euroopan laajuista kysyntää kiertotalouteen ja puhtaisiin raaka-aineisiin perustuville tuotteille.

Siirtymää fossiilitaloudesta tulee ohjata mahdollisimman EU-laajuisin ja markkinaehtoisin instrumentein. Näin päädytään tekemään päästövähennyksiä sekä korvaamaan fossiilisia raaka-aineita sektoreilla ja paikoissa, joissa se on kustannustehokkainta. EU:n kilpailukyvyn ja tavoitteiden saavuttamisen varmistamisen näkökulmasta nämä ovat parhaita työkaluja. Suomi pärjää omilla vahvuuksillaan tässä kilpailussa.

EU on asettanut kunnianhimoisia tavoitteita jo vuodelle 2030 ja näistä tulee pitää kiinni. Tavoitteita asetettaessa on tiedetty, että ne ovat haastavia. Sen sijaan että keskustellaan tavoitteista peruuttamisesta tai kunnianhimosta luopumisesta, tulisi käydä läpi kaikki keinot ja kehittää teknologiaa, jolla tavoitteita voidaan saavuttaa.

**Energiateollisuus ry**
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

## Puhdas energia on kilpailukykyistä energiaa

Haluamme korostaa, että Suomessa on samaan aikaan globaalisti kilpailukykyinen (kuva viimeisellä sivulla) ja puhdas sähkö teollisuudelle ja kuluttajille. Mikäli Suomeen saadaan houkuteltua teollisia investointeja, energia-alalla on valmius investoida uuteen sähköntuotantoon samassa suhteessa. Tämä on valtava mahdollisuus uudelleen teollistaa Suomi, saada uutta kasvua ja työpaikkoja Suomeen.

Suomessa puhdas ja kilpailukykyinen sähkö on rakennettu toimivien, avoimien ja kilpailtujen markkinoiden avulla. Meidän näkemyksemme mukaan samaan suuntaan tulisi liikkua myös muualla EU:ssa. Tämä olisi hyväksi EU:n kilpailukyvylle, mutta myös Suomen etu. Näin välttäisimme tilanteen, jossa jäsenmaiden välillä poikkeavat julkiset tuet tai sääntelykehykset haittaavat sisämarkkinoiden toimintaa ja ohjaavat taloudellista toimeliaisuutta EU-alueella paikkoihin, joissa näillä ei ole luontaisia kilpailun edellytyksiä.

## Tulevaisuuden energiajärjestelmä on erilainen kuin mennyt

EU:ssa ja Suomessa on hyvä tunnistaa ja tunnustaa että tulevaisuuden vähähiilinen energiajärjestelmä on kovin erilainen kuin fossiilienergiaan perustunut järjestelmä. Mikäli energia- ja päästömarkkinoiden annetaan toimia, tulee muutos olemaan nopeampi ja ihmisten kannalta edullisempi kuin nyt monet pelkäävät. Suomen esimerkki on tästä hyvä.

Energiajärjestelmän sähköistyminen ja sähköntuotannon perustuminen tavoitteiden mukaisesti yhä enemmän uusiutuviin energialähteisiin johtaa siihen, että sähkön tuotannon ja kysynnän tasapaino muuttuu jatkuvasti mm. sääolosuhteiden vuoksi. Siksi sähkön hintavaihtelut vaihtelevat välillä voimakkaastikin. Se on uuden järjestelmän ominaisuus eikä vika. Kohtuuhintaisen energian toimintasuunnitelma esittää, että kansalaisia tulisi suojata tältä hintavaihtelulta. Pidämme tällaista lähestymistapaa ongelmallisena. Hintojen pitää antaa muodostua vapaasti, jotta sähkön käyttäjillä on kannustin ohjata kulutustaan ja jotta markkinaosapuolilla on kannusteet kulutuksen joustoon ja investoida järjestelmän joustavuuteen.

Energiajärjestelmän muutokset johtavat myös muutoksiin kuluttajien ja muiden energiankäyttäjien energiakustannusten rakenteessa. Fossiilittomassa energiajärjestelmässä ei enää makseta polttoaineista, kuten maakaasusta tai polttoöljystä lämmitykseen tai bensiinistä autoiluun. asiakkaiden säästöt ovat tältä osin merkittäviä. Sen sijaan infrastruktuuria, kuten energiaverkkoja pitää erittäin merkittävästi vahvistaa ja on oletettavaa, että asiakkaat maksavat enemmän verkoista. Komission asiakirjoissa esitetään mielestämme epärealistisia ajatuksia verkkokustannusten alentamisesta, kun samalla on kuitenkin oikein tunnistettu, kuinka valtavan paljon enemmän verkkoihin pitää investoida.

## Vaikuttaminen vaatii kulttuuria ja resursseja

Suomen ennakkovaikuttamiskannat sekä kannat nyt puheena olevaan tiedonantoon ovat hyviä, mutta ymmärrettävästi poliittisen syklin takia vielä yleisellä tasolla. Suomi on myös toiminut aktiivisesti Brysselissä. Samalla on huomattava, että seuraavassa vaiheessa olisi kyettävä tarjoamaan lainsäädäntö- ja ohjauskeinotason ratkaisuja, joilla tavoitteisiin päästään.

Käytännössä tämä tarkoittaa mm. sitä, miten energiatehokkuutta tulisi tulevaisuudessa mitata tai minkälaisia kannusteita ja lakeja EU:ssa tehdään kestävän hiilidioksidin hyödyntämiselle. Tämä vaatii parempaa resurssointia sekä kulttuuria valtionhallinnossa ja meillä edunvalvojillakin.

**Lisätietoja:** Antti Kohopää, EU-edunvalvontapäällikkö, antti.kohopaa@energia.fi, +358 50 344 9265

# To successfully drive forward decarbonisation whilst taking care of competitiveness requires competitive electricity prices

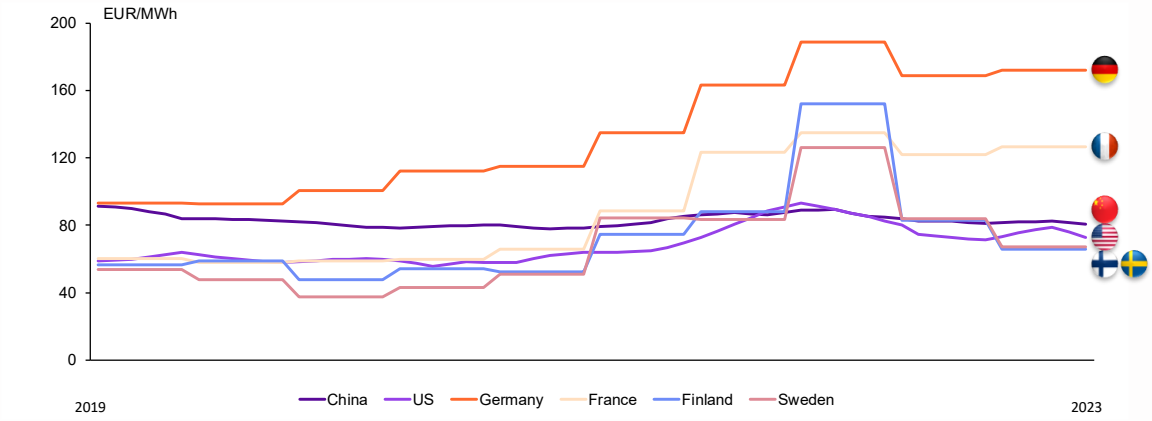


Electricity prices for large industrial electricity consumers, incl. energy, taxes and network fees
Sources: Draghi 2024, Eurostat

7.4.2025

4

Kuva